

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej”

finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Warszawa / Gubernia Warszawska / Królestwo Polskie

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Zbiory Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego: Gabinet Mineralogiczny

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

muzeum uczelniane, szkolne [uczelnie, szkoły]

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Gabinet Mineralogiczny został przejęty po zbiorach Królewskiego Uniwersytetu Warszawskiego. Po zamknięciu Królewskiego Uniwersytetu Warszawskiego Gabinet przeszedł pod zarząd kolejno Dyrekcji Gabinetów Naukowych Okręgu Naukowego Warszawskiego, Szkoły Głównej Warszawskiej, Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego. W jego zbiorach znalazły się minerały, skamieniałości i okazy polskie i zagraniczne, a także narzędzia do eksploracji i badań. Zbiory tworzone były poprzez zakupy, dary i przekazy, w niewielkim stopniu ekspedycje. Większość zbiorów została zniszczona w czasie II wojny światowej.

Daty działalności / zakres czasowy:

1867 – zamknięcie Szkoły Głównej, przejście Gabinetu Mineralogicznego pod zarząd Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego

1915 – ewakuacja zbiorów Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego do Rostowa

1915 – przejście Gabinetu Mineralogicznego pod zarząd Uniwersytetu Warszawskiego

Dostępność

Typ relacji instytucji wobec pamięci

Rodzaj pamięci

narodowościowa rosyjska; lokalna o charakterze krajoznawczym, ponad religijnym i ponadnarodowym

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

Obszar miejsca: terytorium i jego przyroda

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmina/ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY	Muzeum Geologiczne im. Stanisława Józefa Thugutta ul. Żwirki i Wigury 93 02-089 Warszawa	Cesarski Uniwersytet Warszawski, ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, Królestwo Polskie
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW	tel. (22) 554 03 36, (22) 554 00 25 muzeum.geol@uw.edu.pl www.geo.uw.edu.pl/muzeu m	xxx
GODZINY OTWARCIA	poniedziałek – piątek: 10.00–12.00	
DYREKTORZY	kierownik: dr Marek Stępisiewicz	xxx
ZARZĄDCA	Wydział Geologii Uniwersytetu Warszawskiego	Cesarski Uniwersytet Warszawski
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadaptowany)	zaadaptowany	zaadaptowany

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

xxx

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Gromadzenie jak największej liczby okazów geologicznych krajowych i zagranicznych, jako pomoc dydaktyczna przy nauczaniu studentów, uczniów i miłośników oraz materiał do badań naukowych.

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

minerały, skamieniałości, okazy krajowe i zagraniczne, narzędzia geologiczne

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

xxx

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

Walecki Antoni (1815-1897) zoolog, zesłaniec na Syberię, od 1860 roku od 1860 kustosz Gabinetu Mineralogicznego Szkoły Głównej Warszawskiej.

Weyberg Zygmunt (1872-1944) geolog, autor podręczników z mineralogii, absolwent zagranicznych kursów doszkalających. Laborant mineralogii na Cesarskich Uniwersytecie Warszawskim, w latach 1899-1912 kustosz Gabinetu Mineralogicznego. Od 1912 wykładowca na Uniwersytecie Lwowskim, od 1935 roku na Uniwersytecie Warszawskim.

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

xxx

Kalendarium (historia instytucji)

W 1867 r. Gabinet Mineralogiczny będący pod zarządem Szkoły Głównej Warszawskiej przeszedł pod kierownictwo cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego. Do 1897 r. Gabinetem kierował Antoni Walecki, który przeniósł zainteresowanie na tworzenie laboratorium chemicznego i wyposażeniu go w niezbędne instrumenty i narzędzia, konieczne dla prowadzenia badań nad okazami mineralogicznymi. W 1874 r., a następnie w 1884 r. zbiory gabinetu zostały powiększone o dary Ignacego Domeyki – publikacje oraz kolekcję unikatowych minerałów z Chile i regionu.

Brak jest szczegółowych informacji na temat działalności Gabinetu w latach 1900-1915. Chwalewik pisząc o ewakuacji zbiorów uniwersyteckich z Warszawy pisze o wywiezieniu kolekcji Domeyki, 200 najlepszych minerałów oraz mikroskopów.

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

po 1867: 324 szt. minerałów norweskich;

1874: publikacje naukowe z Chile (Domeyko)

1884: kolekcja minerałów z Chile 62 [63] szt., mapy, dzieła, broszury (Domeyko)

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

kolekcja minerałów z Chile Ignacego Domeyki, ok. 60 szt. okazów

Strategia pozyskiwania zbiorów

dary:

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

1884: Ignacy Domeyko (kolekcja z Chile)

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

xxx

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

ewakuacja części zbiorów do Rostowa (1915)

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

brak danych

Wystawy czasowe

xxx

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

brak danych

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

xxx

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

brak danych

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

brak danych

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

brak danych

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

Łaszkiewicz Antoni, 1980. O warszawskich kolekcjach i zbiorach mineralogicznych i geologicznych, *Prace Muzeum Ziemi*, 31, s. 37-46.

Małkowski Stanisław, 1927. Wiadomości o zbiorach geologicznych i mineralogicznych w Warszawie, w: Lewiński J., Łuniewski A., Małkowski St., Samsonowicz J., *Przewodnik geologiczny po Warszawie i okolicy: z mapą geologiczną*, Wyd. Oddziału Warszawskiego Komisji Fizjograficznej Polskiej Akademji Umiejętności, s. 161-167.

Jurkiewicz Karol, 1889. Ignacy Domeyko. *Wszechświat*, nr 8, s. 118-123

Markowski Artur, 2016. *Uniwersytet Cesarski: uczelnia a społeczeństwo 1869–1917*, [w:] *Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego 1816–1915*, red. nauk. Kizwalter Tomasz, Warszawa: Wyd. UW, s. 723-816

Paulo Andrzej, Koszowska Ewa, Ryn Zdzisław Jan, Zbigniew Wójcik, 2002. Zbiory mineralogiczne Ignacego Domeyki, (Chile, Francja, Polska), *„Przegląd Geologiczny*, vol. 50, nr 6, s. 487-495

Przeciszewska Maria M., 2016. *Uniwersytet Cesarski: środowisko naukowe 1869–1917*, [w:] *Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego 1816–1915*, red. nauk. Kizwalter Tomasz, Warszawa: Wyd. UW, s. 705-722

Schiller-Walicka Joanna, 2016. *Cesarski Uniwersytet Warszawski: między edukacją a polityką 1869–1917*, [w:] *Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego 1816–1915*, red. nauk. Kizwalter Tomasz, Warszawa: Wyd. UW, s. 557-704

Weyberg Zygmunt, 1898. Kartka z dziejów Gabinetu Mineralogicznego w Warszawie, *Wszechświat*, nr 19, s. 289-293

F. M. Sobieszczański *Rys historyczno-statystyczny wzrostu i stanu miasta Warszawy od najdawniejszych czasów aż do 1847 roku* Warszawa 1848, s. 457

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

Archiwum Muzeum Geologicznego im. Stanisława Józefa Thugutta

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

brak danych

Ciekawe cytaty

„Dziś więc obok zbiorów równie ważną dla gabinetu jest obecność pracowni i posiadanie doboru przyrządów. Ku osiągnięciu tego właśnie celu kierowano głównie gabinet ostatnimi czasy – i teraz posiada on laboratorium chemiczne, mogące pomieścić dziesięciu pracowników, zaopatrzone należycie we wszystkie przyrządy, jakimi się mineralogia w obecnym swym stanie posługuje przy badaniach, oraz nadzwyczaj rozległe zbiory skał ogniwych; tych bowiem badanie jest dziś na porządku dziennym” (Weyberg 1898: 293)

„Domeyko w Warszawie bawiąc dni kilka zwiedził okolice miasta, zajrzał też ciekawie i do gabinetu uniwersyteckiego, któremu złożył w darze 62 okazy rzadkich i cennych minerałów przeważnie chilijskich, jedynaście dzieł i broszur, wydanych w Chili, oraz szczegółową kartę topograficzno-geologiczną w skali 1:1 250 000 Rzeczypospolitej chilijskiej w 13 wielkich sekcjach” (Jurkiewicz, 1889: 122)

UWAGI:

należy uzupełnić o materiały archiwalne

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Aldona Tołysz

Data sporządzenia karty:

2018-08-30

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

xxxx

METADANE* (wypełnia redaktor portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA / LICENCJE	